

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อาเซียนเป็นองค์การสำคัญระดับภูมิภาคของโลก มีเป้าหมายในการรวมตัวกันให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นในนามประชาคมอาเซียน ภายในปี พ.ศ. 2558 เพื่อให้ประชากรในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนมีความเป็นอยู่ที่ค้ำประกันปลอดภัย ประเทศในกลุ่มอาเซียนมีการติดต่อสัมพันธ์กันได้สะดวก สิ่งสำคัญที่เป็นพลังผลักดันให้กลุ่มประเทศอาเซียนมีการรวมกันเป็นประชาคมอาเซียนคือ ความเปลี่ยนแปลงของโลก ด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เกิดปัญหาใหม่ๆต่างๆที่อาเซียนต้องเผชิญ เช่น ภาวะเศรษฐกิจโลก โรคระบาด อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน โดยเฉพาะการแข่งขันทางเศรษฐกิจกับภูมิภาคอื่นๆในแถบตะวันตกและเอเชียด้วยกันเอง ดังนั้นในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 12 ในเดือน มกราคม 2550 ที่เซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้มีการตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 และในวันที่ 1 มีนาคม 2552 ที่ชะอำ หัวหิน ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในการประชุมเพื่อวางแผนในการจัดตั้งเป็นประชาคมให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีการแบ่งเป็นประชาคม 3 ประชาคม หรือเรียกว่าง่าย ๆ ว่า 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกอาเซียน การรู้จักและเข้าใจการเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียนที่กำลังจะมาถึงในปี 2558 นี้ย่อมเป็นโอกาสทองของคนไทยในการปรับตัวพร้อมที่จะก้าวเดินไปในความเปลี่ยนแปลง(วิทย์ บัณฑิตกุล. 2555 : 15)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยเกี่ยวกับการศึกษา ให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี รัฐต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. 2550 : 15) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มีความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในมาตรา 6 กำหนดให้ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง

การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษานะและส่งเสริมสิทธิหน้าที่และเสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสุขในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและเรียนรู้ด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2553 : 24-25)

ทิศทางการศึกษาไทยกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาของประเทศให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ กระจายโอกาสอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ตลอดจนสามารถก้าวทันและแข่งขันกับนานาชาติได้ โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเสาหลักความร่วมมือทางสังคมมีความก้าวหน้ามากที่สุด โดยได้เตรียมความพร้อมด้านการศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนคือ จัดให้มีหลักสูตรอาเซียนศึกษา เพื่อให้คนไทยเข้าใจอาเซียน เข้าใจการอยู่ร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีวัฒนธรรมการกินการอยู่ การดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกัน จึงจำเป็นที่จะต้องทำความรู้จักประเทศเพื่อนบ้านจะสร้างหลักสูตรที่สามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องภายใต้การรวมตัวเป็นประชาคมเดียวกัน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับรัฐมนตรี ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหาร ครู และการแลกเปลี่ยน ICT ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมาก นอกจากนี้ยังได้เตรียมการเพื่อให้มีการรับรองคุณวุฒิการศึกษาระหว่างกัน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน การใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของประชาคมอาเซียน กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งเป้าหมายให้นักเรียนที่จบชั้น ป.6 สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งจะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการค้นหาหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต และสื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายมากขึ้น จะมีการบูรณาการการสอนภาษาอังกฤษในวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดตั้งงบประมาณเพื่อให้ครูที่จะสอนวิชาเหล่านี้ได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างกัน นักเรียนก็สามารถเชื่อมโยงและพูดคุยกับเพื่อนต่างชาติในประชาคมอาเซียนได้ พัฒนาห้องเรียนแห่งอนาคต (The Global Class) ซึ่งเป็นห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย ซึ่งจะเริ่มดำเนินการในโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล

โรงเรียนตีประจำอำเภอ และลงไปสู่โรงเรียนตีประจำตำบล การอบรมภาษาอังกฤษให้กับครู เพื่อให้ครูยุคใหม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ และใช้ ICT ได้ ซึ่งในยุคปัจจุบันระบบการศึกษาต้องรองรับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและครูจะต้องเท่าทันต่อเทคโนโลยีด้วย (ศูนย์การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน : ออนไลน์)

นอกจากนี้ นายสมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า จากการลงพื้นที่ทำวิจัยโครงการพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพบุคลากร เพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียนที่ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 นั้น พบว่าข้าราชการครู ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย นักศึกษา ประมาณ 70-80% มีความรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนน้อยมากหรือแทบไม่รู้เลยและที่สำคัญไม่รู้ว่านโยบายที่ออกมาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนนั้นมีอะไรบ้าง ตอนนีการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการนั้น เมื่อไปสอบถามผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการ สพป. จะระบุว่า ไม่มีงบประมาณสนับสนุนและนโยบายก็ไม่มีการอบและความชัดเจนว่าจะดำเนินการและเตรียมการอะไรในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และ การวิจัยยังได้สอบถามนักศึกษาไทยด้วยและพบว่าเด็ก 8 คน จาก 10 คน ไม่กล้าที่จะไปทำงานต่างประเทศในอาเซียน เพราะกลัวเรื่องภาษาแต่เมื่อไปถามนักศึกษาประเทศอื่นๆ ในอาเซียนทุกคนต้องการจะเข้ามาทำงานที่เมืองไทย เมื่อประเมินแล้วสถานการณ์ของไทยน่าเป็นห่วงมากเพราะอีก 3 ปีข้างหน้าระบบการศึกษาไทยกับเรื่องอาเซียนยังเป็น ไม่หลักปักจั่นเ็นมีการพูดว่าประชาคมอาเซียนมีความสำคัญ แต่ไม่ได้ดำเนินการอะไรมากพอสมควร เมื่อมีการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ก็จะมีเห็นผลกระทบมากยิ่งขึ้น (ชุมชนครูและบุคลากรทางการศึกษา : ออนไลน์)

ดังนั้นการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือผู้บริหาร ซึ่งในเรื่องนี้ (ซีระ รุญเจริญ, 2545 : 11) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับสาธารณะในยุคโลกาภิวัตน์มีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่ดี มีความสามารถ จึงจะทำให้ธุรกิจต่างๆ เหล่านั้นดำเนินไปได้ด้วยดี และบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม และกระทบกระเทือนไปทุกประเทศทั่วโลก ในด้านการจัดการศึกษาก็ไม่มีเว้นมีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาที่มีคุณลักษณะที่ดีจึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ จากภารกิจอันใหญ่หลวงของผู้บริหารสถานศึกษายุคโลกาภิวัตน์ยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร จะนำพาและ

บริหารจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ให้สอดคล้อง และเป็นไปตามประสงค์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีโรงเรียนในสังกัด 215 แห่ง มีผู้บริหารและรองผู้บริหารจำนวน 233 คน และครูจำนวน 2,293 คน รวมทั้งสิ้น 2,526 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. 2554 : 3-5) และจากรายงานการตรวจเยี่ยมและการนิเทศภายใน พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาบางแห่งยังพบกับอุปสรรคทั้งทางด้านการบริหารและเรื่องบุคลากร ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของการบริหาร รวมทั้ง พนม พงษ์ไพบูลย์ (2544 : 6) และบัญชา อึ้งสกุล (2545 : 22) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องทำตัวเป็นผู้บริหารมืออาชีพ คือ พัฒนาตนเองเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำสูงและงานวิจัยหลายฉบับกล่าวถึงความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาแต่ละแห่งกว่าร้อยละ 50 เป็นผลเนื่องจากผู้บริหารที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน คุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหาร คือ จะต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำ วิสัยทัศน์ การประนีประนอม ความคิดสร้างสรรค์ มนุษยสัมพันธ์ และมีความสามารถให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารต้องอาศัยผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้น จึงจะเอื้ออำนวยต่อการบริหารงานและพัฒนาการศึกษา ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วย ความราบรื่น และบรรลุผลตามที่ต้องการ ผู้บริหารที่มีคุณลักษณะไม่เหมาะสมจะทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานและจะทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ ดังเช่น ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา รอบที่สอง พุทธศักราช 2549 – 2552 ซึ่งพบว่า มาตรฐานที่ต้องได้รับการพัฒนาในด้านคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถในการคิด การใฝ่ใฝ่เรียน สำหรับด้านผู้บริหาร ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน การบริหารจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2553)

จากสภาพการที่ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 และสภาพปัญหาที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในการกำหนดแนวทาง แก้วไข ปรับปรุง ส่งเสริมให้ได้คุณภาพ

และมาตรฐานให้สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ
ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้ก้าวสู่
ประชาคมอาเซียน

คำถามการวิจัย

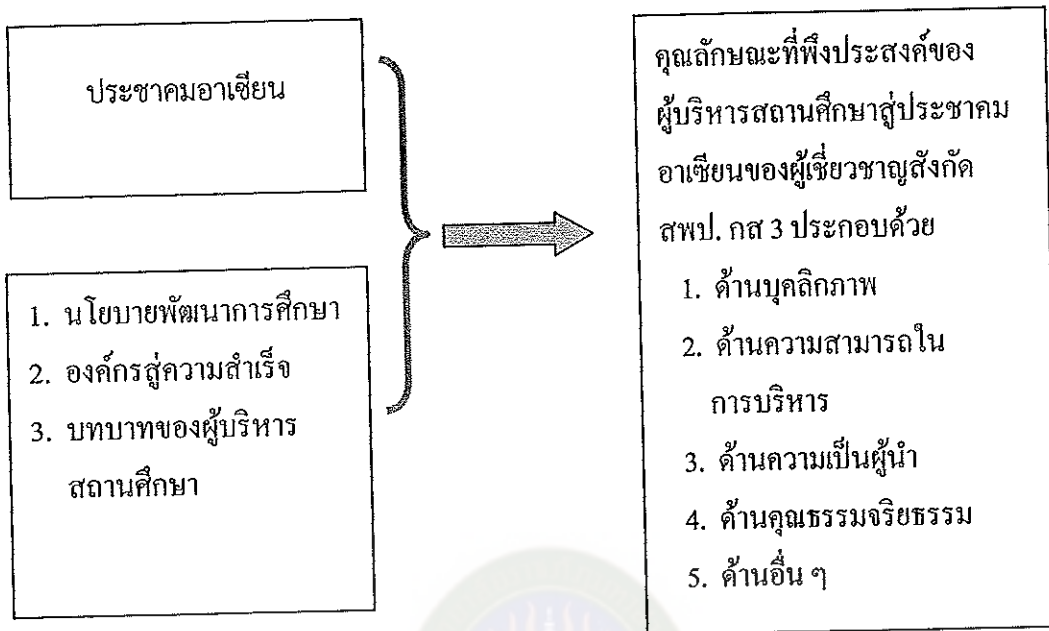
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็น
ของผู้เชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
เขต 3

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
และจากการศึกษาแนวคิดของ นักวิชาการ นักบริหารการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้
เช่น Yuk I(1998 : 145 -153) วันดี อภิรักษ์ชนากการ (2555: 8-12) สุรศักดิ์ ปาเฮ (2546 : 72-73)
ชาญชัย อาจิมสมาจารย์ (2540 : 97-100) ล้วน สายยศ และอังสนา สายยศ (2543 : 39-59)
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). 2548 : 12) และจากการสรุปแนวคิดจากงานวิจัย
ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์แล้วสรุปเป็น
แบบแผนในการวิจัยครั้งนี้ ได้คุณลักษณะ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านบุคลิกภาพ
2. ด้านความสามารถในการบริหาร 3. ด้านความเป็นผู้นำ 4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม
5. ด้านอื่นๆ ดังนี้

ภาพที่ 1 แบบแผนการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 7 อำเภอ ดังนี้ อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอนาคู อำเภอภูพาน อำเภอสมเด็จ อำเภอเขาวง และอำเภอก้ามวัง

2. ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มเป้าหมาย ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านการบริหาร และมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ (Experts) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวนทั้งสิ้น 17 คน จากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Perposive Samping) โดยกำหนดหลักเกณฑ์คัดเลือกผู้ผู้เชี่ยวชาญ คือ

2.1 วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

2.2 มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารและมีความเชี่ยวชาญด้านประชาคมอาเซียนกับการศึกษา

2.3 มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งที่ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.4 เป็นผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ดังนี้

2.4.1 ผู้บริหารระดับสูงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 3 คน

2.4.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะตั้งแต่ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษขึ้นไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 7 คน

2.4.3 ครูที่มีวิทยฐานะตั้งแต่ครูชำนาญการพิเศษขึ้นไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 7 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDR ในการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้ประชาคมอาเซียนสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและจากการศึกษาแนวคิดของ นักวิชาการ นักบริหารการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำ และจากการสรุปแนวคิดจากงานวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์แล้วได้คุณลักษณะ 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านอื่น ๆ โดยวิธีการวิจัยแบบ EDR ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้ประชาคมอาเซียน เพื่อนำคำตอบจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ นำไปสร้างแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ในรอบที่ 1

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในรอบที่ 1 ไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 และคัดเลือกข้อคำถาม ที่มีค่ามัธยฐาน (Md) ตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) ไม่เกิน 1.5 สร้างแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เช่นเดียวกับรอบที่ 2 เพื่อนำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญให้ยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบอีกครั้ง ในรอบที่ 3

3.3 สรุปผลการวิจัยด้วยการพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องกันของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สถิติ ได้แก่ มัธยฐาน ฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์

4. ระยะเวลาในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เวลาในการวิจัยตั้งแต่ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือน

มกราคม พ.ศ. 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง ลักษณะท่าทีเฉพาะที่ต้องการให้เกิดกับผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปรากฏแก่สายตาบุคคลทั่วไป ซึ่งลักษณะนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ คือ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านอื่น ๆ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สามารถวัดได้โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1.1 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นที่แตกต่างกันทางภาษา เชื้อชาติ วัฒนธรรมในอาเซียนได้เป็นอย่างดี มีสุขภาพจิตดี สุขภาพร่างกายแข็งแรง มีธรรมาศยดี เป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใส มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ต่องาน ต่อสังคม มีความเชื่อมั่นในตนเอง สุภาพอ่อนโยน ไม่เย่อหยิ่ง มีความสุ่มรอบคอบ อารมณ์มั่นคง กล้าพูด กล้าทำ กล้าแสดงออกได้อย่างเหมาะสมต่อบุคคลอื่น มีความสามารถในการเข้าสังคม แต่งกายสะอาดสุภาพเรียบร้อยเหมาะสม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการอุทิศตนและทำงาน เป็นคนทันสมัย เหมาะสมเป็นนักบริหาร สร้างความประทับใจ และความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ พูดและเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ มีการใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์ให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน

1.2 ด้านความสามารถในการบริหาร หมายถึง มีความสามารถในการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างเป็นระบบก้าวหน้าทันสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลง มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีการใช้ทรัพยากร ที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นผู้ใฝ่รู้ เป็นนักอ่าน เป็นนักคิด เป็นนักเขียน ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานบุคคลที่มีบุคลากรหลากหลายทางภาษา เชื้อชาติและวัฒนธรรม มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ การศึกษา การตัดสินใจได้รวดเร็วและถูกต้อง ควบคุมตรวจสอบทางการเงินและสินทรัพย์ของโรงเรียน รายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ พัฒนาศักยภาพให้ก้าวหน้าทันสมัยการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ วางแผนระบบในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบระเบียบ

ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการทำงานแก่ผู้ได้บังคับบัญชา ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ช่วยในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการระดมทรัพยากรด้านต่างๆมาช่วยทำงานให้บรรลุเป้าหมาย มีการจัดสรรเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยที่ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานให้ดีกว่าเดิมเสมอ

1.3 ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตนเองและองค์กรเพื่อความ เป็นสากล มีความสามารถในการสร้างทีมงานทำงานเป็นทีม เฉลียวฉลาดและมีไหวพริบ สามารถทำงานเชิงรุกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ให้หลักประชาธิปไตยในการบริหารงาน มีความสามารถในการโน้มน้าว มีความคิดสร้างสรรค์ เชื่อมมั่นและให้เกียรติแก่เพื่อนร่วมงาน ทุกชาติทุกภาษา มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความสามารถในเรื่อง การสื่อสารระหว่างบุคคล สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มีความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค มีการกำหนดยุทธศาสตร์การทำงานแบบมีส่วนร่วม กล้าคิด กล้าทำ ทุ่มงานออกบอกรงานเป็น เ็นงานได้ แก้ไขงานถูกต้อง มีความสุขุม มั่นคง อดทน และหนักแน่น สามารถใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ เช่นคอมพิวเตอร์ แทปเล็ต สอนใจและยอมรับฟังความคิดเห็นผู้ได้บังคับบัญชา

1.4 ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง มีความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตนตรงเวลาอยู่ เสมอ มีความยุติธรรมแก่ทุกคนเท่าเทียมกัน มีความขยันและอดทนในการทำงาน มีความเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน รู้จักให้อภัยผู้อื่น ยอมแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง มีความวิริยะอุตสาหะ เอาชนะอุปสรรค ประพฤติตนเป็นผู้เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความประพฤติดี ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ให้เกียรติแก่บุคลากรทุกคนด้วยความเอาใจใส่ ทุกข์สุข เอื้ออาทรด้วยความเต็มใจ ดำรงชีพอย่างพอเพียงเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีใจโอบอ้อมอารี มีจิตสาธารณะ มีความรักศรัทธาต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ให้โอกาสผู้ได้บังคับบัญชาเมื่อทำผิดพลาด มีความรักและศรัทธา ต่ออาชีพครู รู้จักข่มใจ ไม่โกรธ เมื่อไม่พอใจ มีการสร้างความสามัคคีในสถานศึกษา

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ สถานศึกษาหรือบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบบริหารใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2555

3. ครู หมายถึง ครูชำนาญการพิเศษผู้ปฏิบัติการสอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2555

4. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้บริหารและครู ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ด้านการบริหารและเชี่ยวชาญด้านอาชีวศึกษากับการศึกษา มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

5. เทคนิค Ethnographic Denylphi Futures Research หรือ EDFR หมายถึง เทคนิคที่ใช้ในการศึกษาแนวโน้มหรือความเป็นไปได้ในอนาคตของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 โดยศึกษาจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้วยระเบียบวิธีวิจัยตามขั้นตอนของเทคนิค EDFR

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ เป็นไปตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อครูและนักเรียนอันนำไปสู่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการสรรหาผู้บริหารสถานศึกษา วางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้เหมาะสม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์

3. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารการศึกษาใช้ในการประเมินตนเองและนำไป ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา